

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพ และเปรียบเทียบปัญหาการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของหัวหน้าหมวดพลานามัย ครูสุศึกษา และครูอนามัยโรงเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สภาพของโรงเรียน และนักเรียน ตอนที่ 2 สภาพการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษา และตอนที่ 3 ปัญหาการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรคือ หัวหน้าหมวดพลานามัย ครูสุศึกษา และครูอนามัยโรงเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 222 คน จาก 74 โรงเรียนได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น 210 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.6

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS* ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variances) โดยใช้ค่า 'เอฟ' เพื่อทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's test) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สภาพของโรงเรียนและนักเรียนพบว่า

1.1 หัวหน้าหมวดพลานามัยส่วนใหญ่เป็นชาย อายุ 45 ปีขึ้นไป มีวุฒิปริญญาตรี มีประสบการณ์การทำงานในระดับมัธยมศึกษา ระหว่าง 11 - 15 ปี เคยผ่านการอบรมหรือดูงาน เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพ ร้อยละ 67.1

1.2 ครูสุศึกษาส่วนใหญ่เป็นหญิง มีอายุระหว่าง 30 - 34 ปี มีวุฒิปริญญาตรี มีประสบการณ์การทำงานในระดับมัธยมศึกษาเป็นเวลา 11 - 15 ปี เคยผ่านการอบรมหรือดูงาน เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพ ร้อยละ 78.5

1.3 ครูอนามัยโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นหญิง มีอายุระหว่าง 30 - 34 ปี และ 35 - 39 ปี มีวุฒิปริญญาตรี มีประสบการณ์การทำงานในระดับมัธยมศึกษาเป็นเวลา 6 - 10 ปี เคยผ่านการอบรมหรือดูงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพ ร้อยละ 84.2

1.4 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับรางวัลจากการประกวดหรือได้รับคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนตัวอย่างด้านสุขภาพ ปัญหาสุขภาพ ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่พบมากที่สุด ได้แก่ ทัศนสุขภาพ รองลงมาคือการปรับตัวและ สุขภาพจิต ยาเสพติด และภาวะโภชนาการ ตามลำดับ

2. สภาพการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร สรุปได้ดังนี้

2.1 กิจกรรมที่ส่งเสริมภาวะโภชนาการของนักเรียนที่มีโรงเรียนจัดมากที่สุด คือ จัดให้มีคณะกรรมการอาหารกลางวันในโรงเรียน ร้อยละ 47.6 รองลงมาคือ จัดอบรมให้ความรู้ ด้านโภชนาการและสุขภาพอาหารแก่ผู้จำหน่ายอาหาร ร้อยละ 46.6 จัดรณรงค์เรื่องการ สุขภาพอาหารในโรงเรียน ร้อยละ 44.2 ตามลำดับ และกิจกรรมที่มีโรงเรียนจัดน้อยที่สุดคือ จัดประกวดผู้มีภาวะโภชนาการได้มาตรฐาน ร้อยละ 3.3

2.2 กิจกรรมที่ส่งเสริมการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาที่มีโรงเรียนจัดมากที่สุด คือ จัดสัปดาห์แข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน ร้อยละ 93.3 รองลงมาคือจัดชุมนุมกีฬา ร้อยละ 76.1 จัดเสนอข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้าทางการกีฬา ร้อยละ 67.6 จัดส่งเสริมการออกกำลังกายหลังเลิกเรียนตามความสนใจของนักเรียน ร้อยละ 63.3 ตามลำดับ และกิจกรรมที่มีโรงเรียนจัดน้อยที่สุด คือ จัดกิจกรรมพิเศษสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสุขภาพ ร้อยละ 6.1

2.3 กิจกรรมที่ส่งเสริมการนันทนาการเพื่อสุขภาพที่มีโรงเรียนจัดมากที่สุด คือ จัดค่ายพักแรม ร้อยละ 75.2 รองลงมาคือจัดทัศนศึกษา ร้อยละ 70.0 จัดชุมนุมนันทนาการ ร้อยละ 63.8 จัดบำเพ็ญประโยชน์ในชุมชน ร้อยละ 50.4 ตามลำดับ และกิจกรรมที่มีโรงเรียนจัดน้อยที่สุด คือ จัดประกวดภาพถ่าย ร้อยละ 14.7

2.4 กิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพจิตที่มีโรงเรียนจัดมากที่สุด คือ จัดให้มีกิจกรรมทางศาสนา ร้อยละ 79.0 รองลงมาคือจัดรณรงค์การปลูกต้นไม้ในโรงเรียน ร้อยละ 72.3 จัดฝึกสมาธิ ร้อยละ 71.9 จัดศึกษานอกสถานที่ ร้อยละ 57.6 ตามลำดับ และกิจกรรมที่มีโรงเรียนจัดน้อยที่สุด คือ จัดชุมนุมสุขภาพจิต ร้อยละ 3.8

2.5 กิจกรรมที่ส่งเสริมสวัสดิภาพในโรงเรียนที่มีโรงเรียนจัดมากที่สุด คือ จัดให้มีระบบการจราจรภายในโรงเรียนและให้ปฏิบัติตามกฎจราจร ร้อยละ 40.3 รองลงมาคือ จัดให้มีสารวัตรสวัสดิภาพนักเรียน ร้อยละ 31.4 ตามลำดับ และกิจกรรมที่มีโรงเรียนจัดน้อยที่สุด คือ จัดตั้งชมรมสวัสดิภาพผู้ใช้รถจักรยาน ร้อยละ 3.8

2.6 กิจกรรมที่ส่งเสริมวิชาสุขภาพที่มีโรงเรียนจัดมากที่สุด คือ จัดนิทรรศการเผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันโรคติดต่อที่สำคัญในสถานการณ์ปัจจุบัน ร้อยละ 75.2 รองลงมาคือ จัดสัปดาห์ต่อต้านการสูบบุหรี่ ร้อยละ 66.5 จัดนิทรรศการเกี่ยวกับสิ่งเสียดจิตใจโทษ ร้อยละ 61.9 จัดสัปดาห์ต่อต้านยาเสพติด ร้อยละ 58.0 จัดรณรงค์การป้องกันโรคต่าง ๆ ในโรงเรียน ร้อยละ

55.7 จัดอบรมครูและนักเรียนให้ความรู้เรื่องโรคร่วมกับกระทรวงสาธารณสุขและหน่วยงานอื่น ร้อยละ 51.4 ตามลำดับ และกิจกรรมที่มีโรงเรียนจัดน้อยที่สุดคือ จัดโครงการสอนครอบครัวศึกษาในโรงเรียนร่วมกับกระทรวงสาธารณสุข ร้อยละ 5.2

3. ปัญหาการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า มีปัญหาโดยส่วนรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยทั้ง 4 ด้าน คือด้านการบริหารงาน บุคลากร งบประมาณ และด้านเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์

เมื่อศึกษาปัญหาการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โดยส่วนรวมรับรู้ว่ามีปัญหาการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพในระดับมากในเรื่อง ไม่มีงบประมาณเพียงพอที่จะซื้อเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น

4. การเปรียบเทียบปัญหาการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพ ตามการรับรู้ของหัวหน้าหมวดพลานามัย ครูสุขศึกษา และครูอนามัยโรงเรียน โดยส่วนรวมพบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าครูอนามัยโรงเรียนกับครูสุขศึกษา รับรู้ว่ามีปัญหาการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพด้านงบประมาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียงด้านเดียว

เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพ โดยพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าหัวหน้าหมวดพลานามัย ครูสุขศึกษา และครูอนามัยโรงเรียน รับรู้ว่ามีปัญหาการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพแตกต่างกัน ดังนี้

4.1 หัวหน้าหมวดพลานามัย กับ ครูสุขศึกษามีปัญหาการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหัวหน้าหมวดพลานามัยรับรู้ว่ามีปัญหาการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพมากกว่าครูสุขศึกษา ในปัญหาต่อไปนี้

- 1) ขาดการวางแผนการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน
- 2) โสติดักอุปกรณ์ไม่เพียงพอกับความต้องการใช้

ส่วนครูสุศึกษาทราบว่ามีปัญหาการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพมากกว่าหัวหน้าหมวดพลานามัยในปัญหาต่อไปนี้

- 1) ขาดการสนับสนุนและขาดความร่วมมือจากนักเรียน

4.2 ครูสุศึกษากับครูอนามัยโรงเรียน มีปัญหาการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูอนามัยโรงเรียนทราบว่าปัญหาการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพมากกว่าครูสุศึกษา ในปัญหาต่อไปนี้

- 1) ขาดการวางแผนการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน
- 2) ไม่มีงบประมาณในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพในแต่ละครั้ง
- 3) งบประมาณในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพมีน้อย
- 4) ไม่มีงบประมาณเพียงพอที่จะซื้อเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น
- 5) ขาดงบประมาณในการซ่อมแซมเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์
- 6) ขาดการสนับสนุนการเงินจากสมาคมและมูลนิธิต่าง ๆ
- 7) โสภณภัณฑ์มีไม่เพียงพอกับความต้องการใช้
- 8) ไม่สะดวกในการใช้เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ

4.3 ครูอนามัยโรงเรียนกับหัวหน้าหมวดพลานามัย มีปัญหาการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูอนามัยโรงเรียน รู้ว่าปัญหาการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพมากกว่าหัวหน้าหมวดพลานามัย ในปัญหาต่อไปนี้

- 1) ไม่มีคณะกรรมการดำเนินการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน
- 2) อุปกรณ์กีฬาไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยอภิปรายผลโดยส่วนรวมและ ประเด็นสำคัญในแต่ละด้าน ดังต่อไปนี้

1. สภาพการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมที่ส่งเสริมภาวะโภชนาการของนักเรียนที่มี โรงเรียนจัดมากที่สุดคือ จัดคณะกรรมการอาหารกลางวันในโรงเรียน รองลงมาคือจัดอบรมให้ความรู้ด้านโภชนาการแก่ผู้จำหน่ายอาหาร และจัดรณรงค์เรื่องการสุขาภิบาลอาหารในโรงเรียน ตามลำดับ ซึ่งการจัดกิจกรรมดังกล่าวนี้สอดคล้องกับนโยบายของกรมสามัญศึกษา ดังระบุไว้ในข้อที่ 4 ของกรอบนโยบายด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาสุขภาพ คือ รณรงค์ให้ท้องถิ่นและโรงเรียนร่วมมือกันจัดอาหารกลางวันเพื่อให้นักเรียนได้รับประทานอาหารกลางวันที่มีคุณค่าตามหลักโภชนาการอย่างสม่ำเสมอ(กรมสามัญศึกษา 2530) ถึงแม้ว่าจะมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมภาวะโภชนาการดังกล่าว แต่ก็น่าจะเป็นเพียงส่วนน้อย(ร้อยละ 47.6)เท่านั้นที่จัดกิจกรรมด้านนี้ขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเขตที่มีความอุดมสมบูรณ์ในเรื่องของเครื่องบริโภคต่างๆ จึงไม่ได้จัดอยู่ในรูปของการบริการอาหารกลางวัน ซึ่งสอดคล้องกับงานส่งเสริมสุขภาพของนักเรียน กองส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพ กรมพลศึกษา (2525) ที่พบว่า โรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา ส่วนใหญ่ ไม่ค่อยได้จัดในด้านโครงการอาหารกลางวัน แต่กิจกรรมที่จัดจะเน้นในเรื่องของการสุขาภิบาลอาหาร เนื่องจากมีปัญหาเกี่ยวกับความสะอาดและคุณค่าของอาหาร

สำหรับกิจกรรมที่โรงเรียนจัดน้อยที่สุด คือจัดประกวดผู้มีภาวะโภชนาการได้มาตรฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การจัดกิจกรรมดังกล่าวเป็นเรื่องที่ค่อนข้างจะยุ่งยากและต้องมีเกณฑ์การตัดสิน

ที่แน่นอน เพื่อที่จะทำให้นักเรียนได้เข้าใจในมาตรฐานของการมีภาวะโภชนาการที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการศึกษาเพื่อพัฒนาสุขภาพของกรมสามัญศึกษาในข้อที่ 8 คือ วรรณะให้นักเรียนรับประทานอาหารตามหลักโภชนาการ โดยใช้กระบวนการสอนตามหลักสูตรและจัดกิจกรรมส่งเสริม และในข้อที่ 15 คือ กำหนดให้มีมาตรฐานทางความสมบูรณ์ของร่างกายเด็กวัยระดับมัธยมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาความเจริญเติบโตของนักเรียน เผยแพร่ประชาสัมพันธ์มาตรฐานความสมบูรณ์ของร่างกายนี้ให้เป็นที่ทราบกันอย่างแพร่หลาย ทำให้เกิดการรณรงค์เพื่อให้นักเรียนเจริญเติบโตตามมาตรฐานที่กำหนดและเชียบมาตรฐานได้สูงขึ้นตามลำดับ(กรมสามัญศึกษา 2530) อย่างไรก็ตามการจัดประกวดผู้มีภาวะโภชนาการได้มาตรฐานนี้อาจมีผลทั้งในทางบวกและในทางลบ คือในทางบวกจะเป็นการเผยแพร่เกณฑ์มาตรฐาน และทำให้เด็กหันมาสนใจสัดส่วนของตนเองมากขึ้น ในทางลบคือเด็กวัยนี้เป็นวัยที่กำลังมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายอย่างมาก จึงอาจมีผลกับเด็กที่มีสัดส่วนที่มากเกินไปหรือน้อยเกินไปอาจทำให้เป็นปมด้อยหรือถูกเพื่อนล้อเลียนได้ นอกจากเหตุผลดังกล่าวแล้ว อาจเป็นเพราะครูที่มีหน้าที่รับผิดชอบมีงานสอนมากอยู่แล้ว จึงทำให้มีการจัดกิจกรรมในเรื่องนี้น้อยมากในโรงเรียนมัธยมศึกษา

1.2 จากผลการวิจัยพบว่ากิจกรรมที่ส่งเสริมการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาที่มีโรงเรียนจัดมากที่สุด คือ จัดสัปดาห์แข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน และพบว่าเป็นกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาสุขภาพของกรมสามัญศึกษาข้อที่ 8 2คือ ส่งเสริมการจัดการแข่งขันกีฬา เพื่อสร้างความสนใจและยกระดับมาตรฐานความสามารถในเชิงกีฬาตั้งแต่ระดับโรงเรียน อำเภอ จังหวัด และระดับชาติ โดยให้นักเรียนรวมทั้งผู้ปกครองนักเรียนได้มีส่วนร่วมให้มากที่สุด ทั้งนี้ด้วยวิธีการประหยัดและจุดมุ่งหมายเพื่อการกีฬาเป็นสำคัญ (กรมสามัญศึกษา 2530) ซึ่งผู้วิจัยเห็นด้วยกับการจัดกิจกรรมนี้เพราะนอกจากจะช่วยส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถทางการกีฬาแล้วยังช่วยให้เด็กได้แสดงออกถึงความสามารถและพลังของตนเองและนำไปใช้ในทางที่ถูกต้องและมีสุขภาพแข็งแรงอีกด้วย กิจกรรมที่โรงเรียนจัดรองลงมาคือจัดชุมนุมกีฬา จัดเสนอข่าวสารความก้าวหน้าทางการกีฬา จัดส่งเสริมการออกกำลังกายหลังเลิกเรียนตามความสนใจของนักเรียน การจัดชุมนุมกีฬา และการจัดเสนอข่าวสารความก้าวหน้าทางการกีฬาที่มีการ

จัดในอันดับรองลงมา ทั้งนี้เป็นเพราะโรงเรียนได้ให้ความสำคัญของการกีฬาเพื่อสนองนโยบายของกรมสามัญศึกษาดังกล่าวมาแล้วและเพื่อให้เด็กได้เลือกที่จะออกกำลังกายด้วยวิธีการต่าง ๆ หรือเลือกกีฬาประเภทที่ตนชอบและมีความถนัด รวมทั้งการเสนอข่าวสารต่างๆ ก็จะช่วย让孩子们ได้รับความก้าวหน้าทางกีฬาและพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถด้านการกีฬาเพิ่มขึ้น อีกทั้งในปัจจุบันประชาชนชาวไทยก็หันมาให้ความสนใจกับการกีฬามากขึ้นเป็นพิเศษ จะเห็นได้จากการที่มีศูนย์กีฬากระจายอยู่ในทุกท้องถิ่นที่มีการจัดการแข่งขันกีฬาเยาวชนตั้งแต่ระดับอนุบาล จนถึงระดับอุดมศึกษารวมทั้งผู้ปกครองได้ให้การสนับสนุนมากขึ้นตามลำดับ

ส่วนกิจกรรมส่งเสริมการออกกำลังกายหลังเลิกเรียนตามความสนใจของนักเรียนนั้นพบว่ามีการจัดเพียงร้อยละ 63.3 ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าควรจัดให้มากขึ้นในทุกโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการศึกษาเพื่อพัฒนาสุขภาพของกรมสามัญศึกษา ข้อที่ 5 คือ ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนได้ออกกำลังกายในรูปแบบต่าง ๆ เพราะการส่งเสริมให้นักเรียนได้ออกกำลังกายในช่วงหลังเลิกเรียนจะช่วย让孩子们ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ทั้งนี้เพราะเด็กนักเรียนในระดับมัธยมศึกษามีลักษณะของเด็กวัยรุ่น มีการจับกลุ่มเป็นหมู่พวก บางคนอาจมีพฤติกรรมก้าวร้าว บางคนอาจชอบเก็บตัว บางคนอาจจะชอบแสดงออก (เอกชัย กี่สุขพันธ์ 2527) หากทางโรงเรียนมีข้อบังคับมิให้เด็กเล่นกีฬาหรือออกกำลังกายหลังเลิกเรียนแล้วก็เท่ากับขัดต่อพฤติกรรมตามธรรมชาติของเด็กวัยนี้ เด็กนักเรียนก็จะใช้เวลาไปอย่างสูญเปล่า และอาจก่อให้เกิดปัญหาอื่นๆ เช่น จับกลุ่มติกัน หรือมั่วสุมกระทำในสิ่งที่ไม่ดีเสียก็ได้ นอกจากนี้ผู้วิจัยเห็นว่าการจัดส่งเสริมการออกกำลังกายหลังเลิกเรียนนี้ ควรจัดให้มีได้ตลอดภาคการศึกษา มิใช่จัดขึ้นเฉพาะในช่วงก่อนที่จะมีกีฬาภายในโรงเรียนเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อการส่งเสริมให้เด็กนักเรียนได้มีสุขภาพดีอย่างแท้จริง

กิจกรรมที่มีโรงเรียนจัดน้อยที่สุดคือ จัดกิจกรรมกีฬาพิเศษสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสุขภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่า ปัญหาสุขภาพของนักเรียนที่พบน้อยที่สุดคือภาวะความบกพร่องของร่างกาย ซึ่งภาวะความบกพร่องดังกล่าวอาจเป็นความบกพร่องเพียงเล็กน้อย

เช่น สายตาสั้น ขาลีบ ปัญญาอ่อน ซึ่งความบกพร่องนี้ก็ไม่ได้เป็นอุปสรรคสำคัญที่จะทำให้เด็กนักเรียนเหล่านั้นไม่สามารถที่จะร่วมกิจกรรมกีฬาที่จัดขึ้นได้ จึงทำให้มีการจัดกิจกรรมนี้ไม่มากนัก

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมที่ส่งเสริมการนันทนาการเพื่อสุขภาพที่มีโรงเรียนจัดมากที่สุด คือ จัดค่ายพักแรม รองลงมาคือ จัดทัศนศึกษา จัดชุมนุมนันทนาการ และจัดบำเพ็ญประโยชน์ในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จรรยา เกษโพทอง (2522) ที่พบว่ากิจกรรมที่โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชัยภูมิจัดมากที่สุดคือ กิจกรรมประเภทลูกเสือ ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ แต่ขัดแย้งกันในเรื่องการจัดทัศนศึกษา ซึ่งงานวิจัยของ จรรยา เกษโพทอง (2522) พบว่า เป็นกิจกรรมที่จัดน้อยมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับการจัดทัศนศึกษามากกว่า ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ตรงกับเหตุการณ์ สถานที่ต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ในต่างจังหวัด ซึ่งสอดคล้องกับการเรียนการสอนในหลักสูตร นอกจากนี้การจัดค่ายพักแรม จัดทัศนศึกษา และจัดบำเพ็ญประโยชน์ในชุมชนก็เป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งในกิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด ซึ่งเป็นกิจกรรมบังคับที่นักเรียนทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมตามเกณฑ์การประเมินผลของหลักสูตร มัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2532 จึงทำให้มีการจัดค่ายพักแรมมากกว่าเรื่องอื่น

กิจกรรมที่โรงเรียนจัดน้อยที่สุด คือ จัดประกวดภาพถ่าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกิจกรรมนันทนาการประเภทนี้ต้องใช้งบประมาณสูง เนื่องจากอุปกรณ์ที่จำเป็นต่างๆ มีราคาแพงและสิ้นเปลืองมาก จึงทำให้มีการจัดน้อยที่สุด อย่างไรก็ตาม การจัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อสุขภาพนี้มีประโยชน์กับนักเรียนโดยช่วยเสริมสร้างสุขภาพกายและใจให้แก่ นักเรียน (ประพันธ์ศิริ ชัยชนะใหญ่ 2527) นอกจากนี้ เมเยอร์ (Meyer) และไบรท์บิล (Brightbill) ยังได้กล่าวถึงความรับผิดชอบของโรงเรียนที่มีต่อการจัดบริการนันทนาการไว้ว่า โรงเรียนมีความรับผิดชอบที่จะต้องจัดบริการนันทนาการภายในโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จ เพื่อช่วยให้นักเรียนได้มีประสบการณ์นันทนาการที่ดี

มีคุณค่า อันจะทำให้นักเรียนเป็นคนที่รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อไปในอนาคต และในการจัดกิจกรรมนันทนาการโรงเรียนควรเอาใจใส่ดูแลให้นักเรียนทุกคนได้เข้าร่วมด้วยให้มากที่สุด ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าควรจัดให้มีกิจกรรมนันทนาการเพื่อสุขภาพมากขึ้น

1.4 จากผลการวิจัยพบว่ากิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพจิตที่มีโรงเรียนจัดมากที่สุดคือ จัดกิจกรรมทางศาสนา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ในปีการศึกษาหนึ่ง ๆ จะมีวันสำคัญทางศาสนาอยู่มาก เช่น วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา เป็นต้น ซึ่งในวันสำคัญทางศาสนาเหล่านี้จะมีพิธีกรรมทางศาสนาที่เป็นแนวทางในการปฏิบัติของพุทธศาสนิกชน เช่น ทำบุญตักบาตร เวียนเทียน แห่งเทียนพรรษา เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการทำนุบำรุงพุทธศาสนาและรักษานบธรรมเนียมประเพณีที่สำคัญ ๆ ให้ดำรงไว้อีกทั้งยังเป็นการหล่อหลอมจิตใจให้กระทำแต่ความดี ช่วยให้มีจิตใจที่สะอาดบริสุทธิ์ จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้โรงเรียนจัดกิจกรรมทางศาสนามากที่สุด

กิจกรรมที่จัดรองลงมาคือ จัดรณรงค์การปลูกต้นไม้ในโรงเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะ ในช่วงปีการศึกษาที่ผ่านมาเป็นปีรณรงค์สิ่งแวดล้อมโลก ซึ่งในประเทศไทยก็ได้ร่วมรณรงค์ด้วยอย่างจริงจังทั้งภาครัฐบาลและเอกชน โดยเฉพาะรณรงค์ให้มีการปลูกต้นไม้ตามสถานที่ต่าง ๆ จึงเป็นเหตุให้ทางโรงเรียนต้องจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาวะที่เกิดขึ้น นั่นคือ สนับสนุนให้นักเรียนปลูกต้นไม้ในโรงเรียน ซึ่งนอกจากจะสอดคล้องกับเหตุการณ์ปัจจุบันแล้วยังเป็นการช่วยให้บรรยากาศภายในโรงเรียนดีขึ้น ทั้งยังเป็นการส่งเสริมด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนอีกด้วย

กิจกรรมที่จัดรองลงมา คือ จัดฝึกสมาธิ ทั้งนี้เป็นเพราะการฝึกสมาธิเป็นการฝึกให้มีจิตใจที่มั่นคงแน่วแน่มีสติรับรู้ในสิ่งที่ตนกระทำ เมื่อมีสมาธิที่ดีแล้วก็จะย่อมจะปฏิบัติกิจการงานหรือการศึกษาเล่าเรียนรวมทั้งการตัดสินใจในการแก้ปัญหาต่าง ๆ เป็นไปด้วยดีและถูกต้อง ดังนั้นทางโรงเรียนจึงเล็งเห็นความสำคัญของการฝึกสมาธิ เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้นและยังช่วยให้นักเรียนมีความสุขรอบคอบในการดำเนินชีวิตเพิ่มขึ้นอีกด้วย ทั้งนี้เพราะเด็กวัยมัธยมศึกษาเป็นวัยที่มี

จิตใจอ่อนไหว คล้อยตามบุคคลอื่นได้ง่าย ไม่เป็นตัวของตัวเอง และมักเป็นเด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัวให้เข้ากับสภาพทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ดังที่ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าปัญหาสุขภาพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่พบมากเป็นอันดับ 2 คือ ปัญหาการปรับตัวและสุขภาพจิตนั่นเอง

สำหรับกิจกรรมที่มีโรงเรียนจัดน้อยที่สุด คือ จัดชุมนุมสุขภาพจิต ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ สายพิน ประสิทธิ์วงษ์ (2527) ที่พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยส่วนรวมมีความสนใจในการเรียนรู้ด้านสุขภาพในระดับสนใจ โดยสนใจด้านสุขภาพจิตเป็นอันดับหนึ่ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะถึงแม้ว่าเด็กนักเรียนจะให้ความสนใจด้านสุขภาพจิตมากก็ตาม ซึ่งความสนใจนี้อาจจะออกมาในรูปที่ต้องการเรียนรู้วิธีการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมมากกว่าที่จะคิดรวมกันจัดตั้งเป็นชุมนุม เพราะเกรงว่าบุคคลอื่นอาจไม่เข้าใจ คิดว่าเป็นชุมนุมของคนที่มีความผิดปกติของจิตใจหรือเป็นชุมนุมของคนโรคจิตหรือไม่มีผู้ให้คำแนะนำในการจัดตั้งชุมนุมนี้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมศักดิ์ เจริญรัมย์ (2530) ที่พบว่า ครูอนามัยโรงเรียน มีปัญหาในเรื่องขาดการจัดโครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพจิตในระดับปานกลาง ทั้งนี้จึงทำให้การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพจิตในเรื่องการจัดชุมนุมสุขภาพจิตน้อยที่สุด

1.5 จากผลการวิจัยพบว่ากิจกรรมที่ส่งเสริมสวัสดิภาพที่มีโรงเรียนจัดมากที่สุดคือ จัดระบบการจราจรภายในโรงเรียนและให้ปฏิบัติตามกฎจราจร แต่ก็ยังเป็นเพียงโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนน้อยที่จัดกิจกรรมนี้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดระบบจราจรภายในโรงเรียนต้องใช้งบประมาณมากพอสมควร และต้องมีวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น ป้ายเตือน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมศักดิ์ เจริญรัมย์ (2530) ที่พบว่า ครูอนามัยโรงเรียนมีปัญหาด้านการจัดส่งเสริมสวัสดิภาพในโรงเรียนในเรื่องขาดป้ายเตือนให้ระวังอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นในห้องฝึกอาชีพ ห้องวิทยาศาสตร์ โรงฝึกพลศึกษา และสนามเด็กเล่น จากเหตุผลดังกล่าวแล้วควรจัดให้มีกิจกรรมนี้ในทุกโรงเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีความตระหนักในเรื่องความปลอดภัยมากขึ้น

กิจกรรมที่มีโรงเรียนจัดรองลงมา คือ จัดสารวัตรสวัสดิภาพนักเรียน สอดคล้องกับ โรเดอร์ (Rhoder) และคณะที่กล่าวว่า เด็ก ๆ ทั้งหลายและสมาชิกในคณะต่างๆ ของโรงเรียนควรมีโอกาสมีส่วนร่วมในโปรแกรมรักษาความปลอดภัย และเพื่อให้เกิดความสำเร็จในเรื่องนี้ ผู้ประสานงานควรจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่คณะครูและเจ้าหน้าที่ในเรื่องการแนะนำ และให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อความปลอดภัยในด้านอื่น ๆ ของโรงเรียน ทั้งนี้อาจจะเลือกมาจากนักเรียนที่เป็นลูกเสือหรือยุวกาชาด ที่สมัครใจและเป็นคนที่ไว้วางใจได้มาเป็นสารวัตรสวัสดิภาพนักเรียน เพื่อให้การช่วยเหลือครูเวรในการตรวจตรา ดูแลอีกทางหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุตใจ สุริยนต์ (2522) ที่พบว่า การจัดบริการสุขภาพที่อยู่ในสภาพดีคือ เรื่องการดูแลสุขภาพความปลอดภัยของครูเวร การสำรวจและปรับปรุงอาคารสถานที่และเครื่องมือ เครื่องใช้ให้อยู่ในที่ปลอดภัยและเรื่องการป้องกันอุบัติเหตุอยู่ในสภาพพอใช้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศนีย์ วีระสมวงศ์ (2522) ที่พบว่า ครูและนักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าการป้องกันอุบัติเหตุควรห้ามนักเรียนนำของที่จะทำให้เกิดอันตรายเข้ามาในโรงเรียน

กิจกรรมที่จัดรองลงมา คือ จัดเชิญวิทยากรมาให้การอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับ โรเดอร์ (Rhoder) และคณะ ระบุว่า กิจกรรมหลายอย่างสามารถช่วยเพิ่มความน่าสนใจในการศึกษาเรื่องความปลอดภัย เช่น การเชิญวิทยากรมาบรรยายและสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภิญโญ วิทวัสชติกุล (2531) ที่พบว่า ลักษณะกิจกรรมเสริมหลักสูตรเกี่ยวกับโครงการสวัสดิภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนขนาดใหญ่จัดโดยเชิญวิทยากรมาบรรยาย ร้อยละ 67.6 ทั้งนี้เพราะ การเชิญวิทยากรมาให้การอบรมจะช่วยให้เด็กเกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้กับบุคคลภายนอกซึ่งวิทยากรส่วนใหญ่ก็มักจะมีวิธีการแปลกใหม่ เพื่อเป็นการจูงใจให้นักเรียนสนใจและซักถามเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องเพิ่มขึ้น นอกจากนี้วิทยากรพิเศษที่มาให้การอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัย ควรจะมีการสาธิตวิธีการปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยเมื่อประสบอุบัติเหตุต่าง ๆ ร่วมด้วย เพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรงแก่นักเรียนและให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการสาธิตนั้นด้วย

ส่วนกิจกรรมด้านนี้ที่โรงเรียนจัดน้อยที่สุดคือ จัดตั้งชมรมสวัสดิภาพผู้ใช้รถจักรยาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนเห็นว่าเด็กนักเรียนส่วนใหญ่เดินทางโดยรถโดยสารประจำทาง จึงไม่เห็นความสำคัญของการใช้รถจักรยาน อย่างไรก็ตามเด็กนักเรียนจะใช้รถจักรยานในช่วงวันหยุดหรือเมื่อกลับบ้านแล้ว เช่น ในบริเวณหมู่บ้านมักพบว่ามียุวชนได้รับอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานอยู่เสมอ ดังนั้นจึงควรหันมาให้ความสำคัญกับอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับนักเรียนที่ใช้รถจักรยานมากขึ้น

1.6 จากผลการวิจัยพบว่ากิจกรรมที่ส่งเสริมวิชาสุขภาพที่มีโรงเรียนจัดมากที่สุดคือ จัดนิทรรศการเผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันโรคติดต่อที่สำคัญในสภาพการณ์ปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวนิดา พุ่มอยู่ (2531) ที่พบว่าผู้บริหารมีการรับรู้ว่ามีกิจกรรมเสริมหลักสูตร ได้แก่ การเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยาย การแสดงนิทรรศการ ป้ายนิเทศเกี่ยวกับสุขภาพ การฉายภาพยนตร์หรือวิดีโอเกี่ยวกับสุขภาพตามสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับดี แต่ผู้บริหารคาดหวังอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะการจัดนิทรรศการเผยแพร่การป้องกันโรคติดต่อเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนได้มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงอันตรายที่อาจเกิดขึ้น เพื่อหาทางป้องกันที่ถูกต้อง และนอกจากนี้ยังช่วยให้นักเรียนได้มีประสบการณ์และความรู้เพิ่มมากขึ้นนอกเหนือจากการเรียนการสอนในห้องเรียนด้วยการค้นคว้าเพื่อนำมาจัดนิทรรศการและยังทำให้เด็กนักเรียนได้รู้จักแหล่งค้นคว้าทางวิชาการมากขึ้นอีกด้วย

กิจกรรมที่โรงเรียนจัดรองลงมาคือ จัดสัปดาห์ต่อต้านการสูบบุหรี่ จัดนิทรรศการเกี่ยวกับสิ่งเสพติดให้โทษ จัดสัปดาห์ต่อต้านยาเสพติด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรมสามัญศึกษา (2522) ที่พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีความสนใจต่อปัญหายาเสพติดในโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง โรงเรียนได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดอยู่เสมอ ทั้งนี้เพราะปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาที่ค่อนข้างรุนแรงเพราะเมื่อเด็กนักเรียนคนใดติดยาเสพติดแล้วจะมีผลเสียต่อสุขภาพและอนาคตของตนเอง โรงเรียนจึงได้ให้ความสำคัญกับกิจกรรมนี้มากเพื่อป้องกันปัญหาดังกล่าว นอกจากนี้ยังมีการจัดเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาญ พุ่มบุญชู

(2526) ที่พบว่า บุคคลากรครูมีทักษะต่อการป้องกันการติดยาเสพติดด้านกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้เพราะ โรงเรียนเห็นว่าเด็กวัยนี้เป็นวัยที่อยากรู้อยากทดลอง ชอบจับกันเป็นกลุ่มเป็นพวก ชักชวนกันไปในทางที่เสื่อมเสียได้ง่าย โดยเฉพาะปัญหาเกี่ยวกับการติดสารเสพติดในวัยรุ่นยังคงเป็น ปัญหาสำคัญในปัจจุบัน รวมทั้งทัศนคติที่ผิดเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทั้งเด็กนักเรียนชายและ เด็กนักเรียนหญิงหันมาให้ความสนใจและให้ความสำคัญมากขึ้น ทั้งนี้เพราะมีความเข้าใจว่าการสูบบุหรี่ ทำให้ดูเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น หรือช่วยให้รู้สึกสบายขึ้นเมื่อมีความวิตกกังวลหรือไม่สบายใจ หรือเพื่อ เป็นการเรียกร้องความสนใจจากครอบครัว จากโรงเรียน หรือเลียนแบบผู้ใหญ่ สื่อมวลชนต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลกับวัยรุ่น จากสาเหตุดังกล่าวมานี้จึงทำให้ต้องมีการจัดกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมในด้าน การป้องกันในวิชาสุขศึกษานั้นเอง

กิจกรรมที่จัดรองลงมาคือ จัดรณรงค์การป้องกันโรคต่าง ๆ ในโรงเรียน จัดอบรม ครูนักเรียนให้ความรู้เรื่องโรคร่วมกับกระทรวงสาธารณสุขและหน่วยงานอื่น ซึ่งสอดคล้องกันกับงาน วิจัยของ สุกใจ สุริยนต์(2522)ที่พบว่า การจัดบริการสุขภาพเรื่องการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ อยู่ในสภาพพอใช้ และงานวิจัยของ ดวงพร บุญโชติ(2524) ที่พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ ให้ความสำคัญป้องกันโรคเมื่อมีการระบาดของโรค งานวิจัยของ นภา ตรีสุโกศล (2522) ที่พบว่า การสร้างภูมิคุ้มกันโรคอยู่ในเกณฑ์พอใช้ และงานวิจัยของ ทศนีย์ วีระสมวงศ์ (2522) ที่พบว่า ครูและนักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าการป้องกันควบคุมโรคติดต่อ ควรกวดขันดูแลความสะอาดเกี่ยวกับอาหาร น้ำดื่มและของใช้ส่วนรวมให้มากขึ้นเมื่อมีโรคระบาด ที่เป็นเช่นนี้เพราะมักจะมีการระบาดของโรคติดต่อต่าง ๆ ตามฤดูกาล เช่น ในฤดูร้อน จะมีการ ระบาดของโรคอหิวาต์ตกโรค ฤดูฝนมีการระบาดของไข้หวัด เป็นต้น รวมทั้งในปัจจุบันนี้มีการระบาดของ โรคติดต่อชนิดใหม่ที่ร้ายแรง เช่น โรคเอดส์ ซึ่งมีอันตรายถึงกับเสียชีวิตได้ทำให้โรงเรียน เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมด้านนี้มาก รวมทั้งการร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐบาล และเอกชนที่ให้ความช่วยเหลือและเผยแพร่ความรู้ในการป้องกันโรคติดต่อที่กำลังก้าวหน้าอาจกระทำ โดยการส่งครูหรือนักเรียนเข้ารับการอบรมหรือมาให้การอบรมที่โรงเรียน

กิจกรรมด้านนี้ที่โรงเรียนจัดน้อยที่สุดคือจัดโครงการสอนครอบครัวศึกษาในโรงเรียน ร่วมกับกระทรวงสาธารณสุข ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เป็นโครงการที่กำลังดำเนินการอยู่และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจจัดโดยอบรรมครูในโรงเรียน ประกอบกับมีการปรับปรุงหลักสูตรใหม่ จึงทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้ทันที จึงทำให้ยังมีการจัดกิจกรรมนี้น้อยที่สุด อย่างไรก็ตามปัจจุบันนี้พบว่า ปัญหาส่วนใหญ่ของเด็กวัยรุ่นมีสาเหตุมาจากครอบครัวแทบทั้งสิ้น รวมทั้งปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ ก่อนเวลาอันควรทำให้เกิดปัญหาการตั้งครรภ์ตามมา ดังนั้นการจัดกิจกรรมนี้จึงควรจัดให้มีขึ้นในทุกโรงเรียน เพื่อป้องกันปัญหาดังกล่าวที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งช่วยให้เด็กเรียนรู้วิธีการเลือกและตัดสินใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการมีชีวิตรอบครัวในอนาคตเพื่อลดปัญหาดังกล่าว

จะเห็นได้ว่าการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ในขณะนี้นั้นส่วนใหญ่มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพโดยสอดแทรกผสมผสานกันและดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบายของกรมสามัญศึกษาที่ได้กำหนดแนวทางไว้นั่นเอง

2. ปัญหาการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

2.1 จากผลการวิจัย พบว่า โดยส่วนรวมรับรู้ว่าโรงเรียนมัธยมศึกษามีปัญหาการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน คือ ด้านการบริหารงาน บุคลากร งบประมาณ และเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การที่มีนโยบายด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาสุขภาพของกรมสามัญศึกษา ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนมีมาตรฐานทางสุขภาพที่สูงขึ้น อีกทั้งบุคลากรในโรงเรียน ได้แก่ หัวหน้าหมวดพลานามัย ครูสุขศึกษา และครูอนามัยโรงเรียนส่วนใหญ่เคยผ่านการอบรมหรือดูงานด้านสุขภาพมาแล้ว จึงสามารถดำเนินการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพในด้านต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีจึงทำให้ปัญหาการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพลดน้อยลงไปด้วย

2.2 จากผลการวิจัยพบว่าโดยส่วนรวมรับรู้ว่ามีปัญหาการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพ ในเรื่องไม่มีงบประมาณเพียงพอที่จะซื้อเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในระดับมากนั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถ อินทกุล (2530) ที่พบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาขาดงบประมาณในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพ ขาดการสนับสนุนทางด้านงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์การสอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ นพรัตน์ สุขมาลพงศ์กุล (2530) ที่พบปัญหาการขาดงบประมาณสำหรับใช้จ่ายในการผลิตและจัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอนอยู่ในระดับปานกลางและสอดคล้องกับงานวิจัยของ จรรยา เกษโพทอง (2527) ที่พบปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรม คือ การวางแผนเกี่ยวกับงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์สำหรับปัญหานี้ เป็นปัญหาที่ทุกลักษณะงานในโรงเรียนประสบอยู่เสมอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทางโรงเรียนมีงบประมาณจำกัด ซึ่งจะต้องจัดสรรไปใช้ในกิจการอื่นที่มีความจำเป็น เช่นเดียวกัน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า หัวหน้าหมวดพลานามัย ครูสุขศึกษา และครูอนามัยโรงเรียนควรร่วมมือกันเพื่อจัดหารายได้ด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากงบประมาณที่มีอยู่ เช่น ขอความอนุเคราะห์จากหน่วยงาน สมาคม องค์กรต่าง ๆ เพื่อจะได้จัดหาเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพต่อไป

3. การเปรียบเทียบปัญหาการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของหัวหน้าหมวดพลานามัย ครูสุขศึกษาและครูอนามัยโรงเรียน

จากผลการวิจัยพบว่า หัวหน้าหมวดพลานามัย ครูสุขศึกษา และครูอนามัยโรงเรียนรับรู้ว่ามีปัญหาการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพ โดยส่วนรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูอนามัยโรงเรียนรับรู้ว่ามีปัญหาการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพด้านงบประมาณมากกว่าครูสุขศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียงด้านเดียว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมศักดิ์ เจริญรัมย์ (2529) ที่พบว่าครูอนามัยโรงเรียน

มีปัญหาเรื่องงบประมาณในการดำเนินงานบริการสุขภาพไม่เพียงพอ เป็นปัญหาในระดับปานกลาง นอกจากนั้น เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบปัญหาการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพโดยพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพแตกต่างกันดังนี้ คือ ครูอนามัยโรงเรียน รับรู้ว่ามีปัญหาในเรื่อง ขาดการวางแผนการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพ ไม่มีงบประมาณในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพ งบประมาณในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพมีน้อย ไม่มีงบประมาณเพียงพอที่จะซื้อเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น ขาดงบประมาณในการซ่อมแซมเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ ขาดการสนับสนุนการเงินจากสมาคมและมูลนิธิต่าง ๆ โสตทัศนูปกรณ์มีไม่เพียงพอ กับการต้องการใช้ ไม่สะดวกในการใช้เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ไม่มีคณะกรรมการดำเนินการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน อุปกรณ์กีฬามีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ผู้วิจัยเห็นว่า ครูอนามัยโรงเรียนนั้นเป็นบุคลากรที่มีพื้นฐานทางพยาบาลและไม่มีพื้นฐานทางพยาบาลใกล้เคียงกัน และครูที่ไม่มีพื้นฐานทางพยาบาลส่วนใหญ่คือครูพลศึกษา(เอมอร เสาวลักษณ์ 2529) ซึ่งต้องมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับสุขภาพของนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนมากที่สุด นอกจากนี้ยังมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดซื้อเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับห้องพยาบาล และสำหรับใช้ในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพ อีกทั้งครูอนามัยโรงเรียนยังเคยผ่านการอบรมหรืองานด้านสุขภาพถึงร้อยละ 84.2 จึงทำให้ครูอนามัยโรงเรียนมีการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพแตกต่างออกไป และคิดว่าตนเองรับรู้ว่ามีปัญหาการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพดังกล่าวมากกว่าเช่นเดียวกันกับ หัวหน้าหมวดพลานามัยที่รับรู้ว่ามีปัญหาในเรื่อง ขาดการวางแผนการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพและ โสตทัศนูปกรณ์มีไม่เพียงพอกับการต้องการใช้ที่เป็นเช่นนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า หัวหน้าหมวดพลานามัย มีหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานภายในหมวดวิชา และเป็นผู้นำในการวางแผนการจัดการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรม จึงทำให้หัวหน้าหมวดพลานามัยรับรู้ว่ามีปัญหาดังกล่าวแตกต่างออกไป และรับรู้ว่ามีปัญหามากกว่าครูพลศึกษา ส่วนครูพลศึกษารับรู้ว่ามีปัญหาในเรื่องขาดการสนับสนุนและขาดความร่วมมือจากนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถ อินทกุล(2530) ที่พบว่า ครูพลศึกษารับรู้ว่าการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรขาดความร่วมมือจากนักเรียน และผู้วิจัยเห็นว่า ครูพลศึกษาส่วนใหญ่ ไม่ได้จบวิชาเอกพลศึกษา จึงทำให้มีการใช้วิธีการสอนแบบบรรยายมากกว่าวิธีอื่น ๆ รวมทั้งไม่มีการจัด

กิจกรรมประกอบการเรียนเพื่อให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมหรือมีการจัดน้อย จึงทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายและไม่ให้ความร่วมมือเมื่อมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. กรมสามัญศึกษาและผู้บริหารโรงเรียนควรสนับสนุนให้มีคณะกรรมการอาหารกลางวัน และจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนมัธยมศึกษาทุกแห่งเพื่อทำหน้าที่ในการตรวจตราสอดส่องดูแลในเรื่องการสุขาภิบาลอาหาร ตั้งแต่ความสะอาดของผู้จำหน่ายอาหารและบริเวณร้านอาหาร ภาชนะที่ใช้ใส่อาหาร คุณค่าของอาหาร ความปลอดภัยในอาหาร บริเวณที่รับประทานอาหาร โดยการคัดเลือกหรือเลือกตั้งนักเรียนเพื่อเป็นตัวแทนในคณะกรรมการ และให้มีครูเป็นผู้ให้คำปรึกษาและแนะนำ
2. ควรสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมกีฬาพิเศษสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสุขภาพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาทุกแห่งที่มีนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสุขภาพ เพื่อให้นักเรียนเหล่านั้นได้มีโอกาสในการแสดงออกถึงความสามารถทางกีฬามากขึ้น และมีผลให้มีสุขภาพที่แข็งแรงตามมา
3. ควรสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการออกกำลังกายหลังเลิกเรียนตามความสนใจของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาทุกแห่ง โดยการจัดชุมนุมกีฬาประเภทต่าง ๆ เพื่อช่วยให้นักเรียนทุกคนได้มีการออกกำลังกายอย่างทั่วถึง และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ทำให้มีสุขภาพกายแข็งแรงและมีสุขภาพจิตดีด้วย
4. ควรสนับสนุนให้มีการจัดค่ายพักแรมหรือค่ายสั้นทางการ และจัดทัศนศึกษาเพิ่มขึ้นในโรงเรียนมัธยมศึกษาทุกแห่ง เพราะกิจกรรมนี้สามารถจัดร่วมกับกิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด และผู้นำเพื่อประโยชน์ ซึ่งเป็นกิจกรรมบังคับในหลักสูตรฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533
5. ควรสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษาทุกแห่ง โดยจัดให้มีชุมนุมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อช่วยส่งเสริมในเรื่องการปลูกต้นไม้ การรักษาความสะอาดในโรงเรียนและสถานที่ต่าง ๆ การช่วยฟื้นฟูสภาพแวดล้อม เพื่อสุขภาพของตนเอง ครอบครัว และสังคม

6. ควรส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชมรมผู้ใช้รถจักรยาน รถจักรยานยนต์ หรือชมรมผู้เดินทางเท้า ในโรงเรียนมัธยมศึกษาทุกแห่ง เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักในเรื่องความปลอดภัยมากขึ้นและรู้จักอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้ยานพาหนะต่าง ๆ และสามารถปฏิบัติตัวได้ถูกต้องในการใช้ยานพาหนะหรือในการสัญจร

7. ควรสนับสนุนให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการที่ส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษาทุกแห่งเพื่อเป็นแกนนำในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน

8. ควรมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพให้เพียงพอกับความจำเป็น หรือติดต่อขอความร่วมมือจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน

9. ควรรวมกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา จัดศูนย์บริการสื่อทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ ที่สามารถสับเปลี่ยนหมุนเวียนใช้ร่วมกันได้ เช่น ภาพยนตร์ เทปโทรทัศน์ สไลด์ เกี่ยวกับสุขภาพ เพื่อการประหยัดทั้งเวลาและงบประมาณ

10. ควรสนับสนุนให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพมากที่สุด เพื่อให้การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพดำเนินไปด้วยดี และประสบผลสำเร็จ

11. ควรสนับสนุนให้นักเรียนใช้เวลาในช่วงอริสระ ซึ่งในหลักสูตรฉบับปรับปรุง 2533 ได้ระบุไว้ มาใช้ในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพมากขึ้น โดยเฉพาะกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพด้านโภชนาการ และสวัสดิภาพ จะเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนสนใจ นำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน และยังสามารถนำไปเผยแพร่กับบุคคลอื่นอีกด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่องเดียวกันนี้กับโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาทั่วประเทศ หรือในระดับประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานครหรือทั่วประเทศ

2. ควรมีการศึกษาวิจัยถึงความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพ

เพื่อทราบถึงความสนใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพที่จัดขึ้นในโรงเรียน และนำผลการศึกษามาเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนต่อไป

3. ควรทำการวิจัยเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่สังกัดกรมสามัญศึกษากับสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน หรือเปรียบเทียบตัวแปรขนาดของโรงเรียนเพื่อหาความแตกต่างของสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพ

4. ควรศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพ โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และสังเกต

5. ควรศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นโรงเรียนชายล้วน หรือหญิงล้วน เพื่อทราบถึงประเภทของกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพที่จัดขึ้น